

47. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE ARCHEOLOGIE STŘEDOVĚKU

Ve dnech 14.–18. září 2015 se v Chebu konala 47. mezinárodní konference archeologie středověku pořádaná Katedrou archeologie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni ve spolupráci s Muzeem Cheb. Ústřední téma konference znělo: „Archeologie sociální a kulturní identity ve středověku“. Důraz byl kladen především na identifikaci a interpretaci artefaktů, které mohly sloužit k vymezení sociálně a kulturně odlišných skupin a prostředí. Pozornost byla věnována také archeologickému studiu různých projevů sociální a kulturní reprezentace, interakcí a kontaktů.

Konference proběhla v prostorách Ekonomické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Zúčastnilo se 138 odborníků nejen z České republiky, ale i ze Slovenska, Německa a Polska. Celkem bylo předneseno 38 referátů a prezentováno 34 příspěvků v panelové diskusi.

Jednání konference bylo rozděleno do šesti sekcí. Konferenci zahájil vedoucí katedry archeologie pořádající univerzity doc. PhDr. František Gabriel, Ph.D.

Tématem první sekce byly „Projevy sociální a kulturní identity, doklady elit a internetních vztahů v raném středověku“. Jako úvodní v této sekci zazněl z úst Z. Měřinského příspěvek o internetních vztazích na dolnorakousko-jihomoravské hranici. Následoval příspěvek N. Profantové o ostruhách jako dokladu přítomnosti elit v 8. a 9. století v Čechách. J. Frolík a S. Kaupová nás seznámili s problematikou sociální interpretace na pohřebištích Pražského hradu. Oblastí sociální interpretace pohřbů se zabývali také M. Hladík a M. Mazuch, kteří se soustředili na úpravu hrobových jam velkomoravských hrobů. Opevněné sídliště v Mužle-Čenkově nám představil M. Hanuliak. Následovaly příspěvky o velkomoravském Nitransku od T. Königa a severovýchodním Bavorsku a Chebsku v raném středověku od T. Klíra. Tuto sekci uzavřel J. Hasil referátem o raně středověkých militaritách z Chebska. Následující den byl věnován sekci „Identifikace sociální, kulturní a etnické identity v městském a vesnickém prostředí středověku a časného novověku“. Sekce byla zahájena příspěvkem D. Merty a M. Pešky o sloupových stavbách jako tradiční formě středověkého stavitelství na příkladu Brněnska. Od kolektivu autorů L. Čapek, M. Preusz a J. Militký zazněl příspěvek o artefaktech z radničního dvora v Českých Budějovicích. L. Holoubek a P. Hnilová nám představili nálezy z rýmařovské tvrze. Nad životem na hranici města se zamýšleli P. Šimončíčová Koošová a B. Lesák na příkladu výzkumu Vodné veže v Bratislavě. Nemaleu pozornost vzbudil příspěvek R. Grabolleho o archeologii Židů v Čechách, na Moravě a na Slovensku. P. Sokol prezentoval výzkum šibenice v Přimdě. Ke genezi trojdílného vesnického domu ve střední Evropě se vyjádřil P. Vařeka. O kolonizaci západočeského pohraničí na příkladu výzkumu zaniklé vsi Valtýřov hovořil M. Čechura. P. Netolický a J. Musil se zamýšleli k tématu na příkladu Chrudimska. Blok zakončil M. Procházka, který se zabýval kulturní identitou vesnic z okolí Nového Strašecí.

Úterní odpoledne patřilo prohlídce historického jádra Chebu a hradního areálu. Zsvěcený výklad nám podal v pravdě nejpovolanější P. Šebesta, který dlouhé roky pracoval jako archeolog Muzea Chebu. Většinu účastníků utkvěl v hlavách vyslovený výrok: „Středověký člověk se nedíval do krajiny“, který pronesl J. Varhaník s takovým důrazem, že se jej nikdo neodvážil pochybnit.

Středeční den začal sekcí „Vrchnostenská sídla jako výraz sociální reprezentace“. Zazněly v ní příspěvky F. Gabriela o projevech základní bytové jednotky na hradních stavbách, V. Knolla a T. Karla k novým zjištěním o panských sídlech na Chebsku, J. Hložka k reprezentaci šlechty na příkladu hradu Pořešína a nakonec J. Varhaník k reprezentaci Švihovských z Rýzemberka. Následoval blok „O projevech identity a reprezentace v sakrální architektuře, pohřebních aktivitách a movitých artefaktech odkazujících k duchovní kultuře“. O monastické kulturní identitě hovořil M. Slivka. M. Volovár představil kostel košických dominikánů. Poutní odznaky a jejich užitečné databáze představil J. P. Viniš. O možnostech interpretace sociální identity na novověkém hřbitově v Opavě pojednali P. Kováčik, A. Dofková a P. Veselá. Sekce byla zakončena prezentováním pohřebiště v kryptě kostela sv. Mikuláše v Chebu od kolektivu M. Beránek, P. Hasilová a A. Shabat. Sekce „Středověké a novověké fortifikace a opevněné areály“ zahrnovala příspěvky D. Repka a P. Satera o Oponickém hradu, M. Plačka k opevnění města Vyškova,

D. Vichy o opevnění v poloze Hrádníky na Choceňsku, F. Prekopa k obléhání města Lokte. B. Nechvátal prezentoval francouzské plány Vyšehradu. M. Vojteček pojednal o pevnostním systému Jablunkovského průsmyku. Den ukončila prezentace posterů s občerstvením.

Celý čtvrteční den byl věnován exkurzi po románských hradech a dalších památkách Chebska. Navštívili jsme hrady Starý Rybník, Vildštejn a Seeberg s nedalekým kostelem sv. Volfganga, kde právě probíhal archeologický výzkum, hrad Neuberg a kostel Dobrého pastýře s unikátním dřevěným interiérem. Den byl zakončen již tradičním společenským večerem.

Závěrečný den konference byl věnován sekci „Výsledky nových výzkumů z archeologie středověku a časného novověku“. D. Frolíková prezentovala výzkum pražského domu Na Kampě. M. Volf a J. Crkal přiblížili počátky města Přísečnice. H. Březinová a M. Selmi Wallisová se zamýšlely nad poznáním stratifikace středověké společnosti na příkladu odpadních vrstev z rozsáhlého výzkumu na Novém Městě pražském. P. Macků zaujal příspěvkem o nánosníku přílby z hradu Ronovec. Jako poslední na konferenci zazněl příspěvek od P. Drnovského k problematice ikonografických námětů na komorových kachlích ze severovýchodních Čech.

Šimon Kochan